

Беларус

ГАЗЕТА БЕЛАРУСАЎ У ВОЛЬНЫМ СЪВЕЦЕ

ЦНА — PRICE ₷ 50

BIELARUS — BYELORUSSIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
POST ADDRESS: BIELARUS, P. O. BOX 109, JAMAICA, N. Y. 11431, Tel.: AX 1-8038

Год XXI, № 167 Нью Ёрк MARCH — САКАВІК — 1971 New York Vol. XXI. № 167

ПАГРОМНЫ ЗЬЕЗД КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ БЕЛАРУСІ

XXVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі, што праходзіў 22-24 лютага ў Менску, прысьвяціў даволі шмат увагі пытанням беларускай культуры й мастацтва. Як ніколі яшчэ ў гэтай ступені ў паваенным пэрыядзе, зъезд выказаў сваё поўнае незадаваленіе з далёка неадастактавай ролі беларускай культуры й мастацтва ў працэсе ідяна-га ўзгадаваньня савецкага грамадзтва. Вызначоючы асаўліва важную ролю літаратуры й мастацтва ў працэсе гэтага ўзгадаваньня, галоўнае істрыво сваёй крытыкі зъезд і съкіраваў супраць літаратуры і мастацтва.

У спрабаўдчым дакладзе на зъезідзе першага сакратара ЦК КПБ П. Машэрава прыгучала агульнае зывінавачанье творцаў і працаўнікоў літаратуры і мастацтва ў тым, што, як выразіў ён літаратуру, „духоўны рост працоўных значна апяраджае дасягненыні літаратуры і мастацтва”. Гэтае адставаньне літаратуры і мастацтва ад „духоўнага росту працоўных”, інакш кажучы, ад агульнага грамадзкага працэсу сучаснасці канкрэтна выяўляеца, на думку П. Машэрава, у тым, што, як казаў ён, „нашы пісменныкі яшчэ не стварылі буйных яркіх твораў, у якіх бы праблемы заводзкага калектыву і асобы рабочага атрымалі глыбокое і ўсебаковае адлюстроўванье”, з так-жэ ў тым, што творцы літаратуры і мастацтва, будучы „з тэй-же мастацкай сілай закліканы адлюстроўваць глыбокія зъёмы ў жыцці калгаснага сялянства і савецкай інтэлігенцыі”, ня выконваюць гэтага сваё ролі. П. Машэраваў завяршыў сваё зывінавачанье гэтым словам: „І мы павінны праца сказаць дзеячам літаратуры і мастацтва, што іх яўна недастактавая ўвага да людзей працы нічым ня можа быць апраўдана”.

Гэтае зывінавачанье літаратуры і мастацтва, выказане ад імя ЦК КПБ ягоным першым сакратаром, было пачыненіем самым зъездам. У прынятай зъездам рэзоляцыі сказана: „У творах літаратуры і мастацтва незадўёды глыбока раскрываеца сацыяльна значныя зъёмы савецкай речыннасці, якія адбываюцца ў нашым грамадзтве. Значная частка ўстаноў культуры і мастацтва далёка ў няпоўнай ступені ўлічае духоўныя запатрабаванія працоўных”.

Калі ўглыбіца ў сучасны працэс раззвіцця літаратуры і мастацтва ды прасачыць іхня ўзаемасувязі з жыццём грамадзтва, дык дойдзем да зусім адваротнае высновы. Сучасная беларуская літаратура і мастацтва ў сваіх лепшых творах якраз, на колькі гэта магчыма ў сянянініх палітычных абставінах, адлюстроўваюць гэты „духоўны рост працоўных” і „духоўныя запатрабаванія грамадзтва”. Затое незадўёды і „далёка на ў поўнай ступені ўлічае сянянішня беларускую літаратуру і мастацтва патрабавані, стаўлянія партыі”.

І тут прыходзім да асноўнага ў галоўнага: паміж партыйнымі патрабаваніямі і патрабаваннямі грамадзтва, ад імя якога стараецца выступаць партыя, нельга стаўляць знаку роўнасці. Беларуская літаратура і мастацтва, імкнучыся праўдзіва ў реалістичнай адлюстроўваваць духоўныя воблік сучаснага грамадзтва і ўсёці напрэймы духовым патрэбам працоўных, бароніцца ўсякімі магчымымі способамі перад наўяданай ім службовай функцыяй для надзёзных патрэб патрэбай патрэбай партыі. У тых-жэ пасобных выпадках, калі некаторыя пісменнікі і мастакі спрабуюць, наўсяуперак сваім духовым перакананням, выконваць гонную службовую ролю, спатыкаюць іх пераважна творчыя няўдачы.

Бось тут, нам здаецца, і ўесь сакрэты тых супярэчнасцяў, калі не сказаць канфлікт, паміж літаратурай і мастацтвам з аднаго боку,

а партыйнымі патрабаваннямі — з другога, што й пачынердзіў партыі зъезд. Больш таго, супярочнікі шмат увагі пытанням беларускай культуры й мастацтва. Як ніколі яшчэ ў гэтай ступені ў паваенном пэрыядзе, зъезд выказаў сваё поўнае незадаваленіе з далёка неадастактавай ролі беларускай культуры й мастацтва ў працэсе ідяна-га ўзгадаваньня савецкага грамадзтва. Вызначоючы асаўліва важную ролю літаратуры й мастацтва ў працэсе гэтага ўзгадаваньня, галоўнае істрыво сваёй крытыкі зъезд і съкіраваў супраць літаратуры і мастацтва.

У сувязі з ленінскім юбілеем беларуская літаратура і мастацтва ў дырэктыўным парадку былі накіроўваныя на ленінскую тэматыку. Звязалася ў беларускай літаратуры на колькі твораў г. зв. беларускай ленініі, але ніводзін з іх, улучна з апавяданнямі ў аповесцямі пра Леніна гэктага таленавітага пісменніка, як Іван Шамякін, на сталіце мастакім дасягненым. Малады беларускі крэтык Серафім Андраюк у сваім артыкуле ў газэце „Літаратура і Мастацтва” за 12 лютага съцвердзіў, што ў творах беларускай ленініі „шмат ілюстрацыйнасці, апісальнасці, штуцнай прыўзынятасці, доклярацыйнасці. Амаль нічога новага ў размінені прастата, чалавечнасці, велічыні Леніна і яго спраў, яны ня ўносяць”.

Вазьмем бадайшто адзін твор на тему хвабрычнага жыцця, напісаны паводле ўсіх партыйных рэзулітатаў, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”. У сваёй тэндэнцыйнай даклірацыйнасці ілюстрацыйнасці, у паказе чалавека адно як ілюстрацыйнага матарыялу да згары пастаўлене ідзі, аповесць гэтая паводле сілістраўніка ілюстрацыйнасці, апісальнасці, штуцнай прыўзынятасці, доклярацыйнасці. Амаль нічога новага ў размінені прастата, чалавечнасці, велічыні Леніна і яго спраў, яны ня ўносяць”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

ХХVII зъезд Камуністычной партыі Беларусі вельмі зырка выявіў, што партыяна палітыка ў дачыненіі да беларускай літаратуры і мастацтва, як і наагул да беларускай культуры, сябе не апраўдала. Дык не могла яна сябе апраўдаць ужо з тae простае прычыны, што ўсіх зъездам наамагалася штучна адарвать творцаў і, як гэтая, зусім слабая з мастакаў боку. Затое зробленай уступающей управы Аддзелу спрабаўдчыні, што звязаўся легасі — аповесць Алесся Савіцкага „Сталівары”.

BIE LARUS

Byelorussian Newspaper in the Free World

Published monthly by

BYELORUSSIAN-AMERICAN ASSOCIATION, Inc.,
166 — 34 Gothic Drive, Jamaica, N. Y. 11432.

Subscription \$ 6.00 yearly.

„БЕЛАРУС” — Газета Беларуса ў Вольным Світесе
Выходзіць месячна.
Выдае: Беларуска-Амерыканскія Задзіночаньне
Выпіска зь перасылкай — 6 дал. на год.

Незамоўленыя рукапісы назад не звязтаюца.

РЫСКІ ТРАКТАТ І БЕЛАРУСЬ

(1921 — 1971)

Падпісаны 50 год таму Рыскі Трактат, што дзяліў Беларусь на часткі, народны паэта Якуб Колас сустрэў гэткім чатырохрадкоўем:

Нас падзялі! Хто? Чужаніцы,
Чорных дарог махляры.
К чорту іх межы! К д'яблу граніцы!
Наши тут гоні, бары!

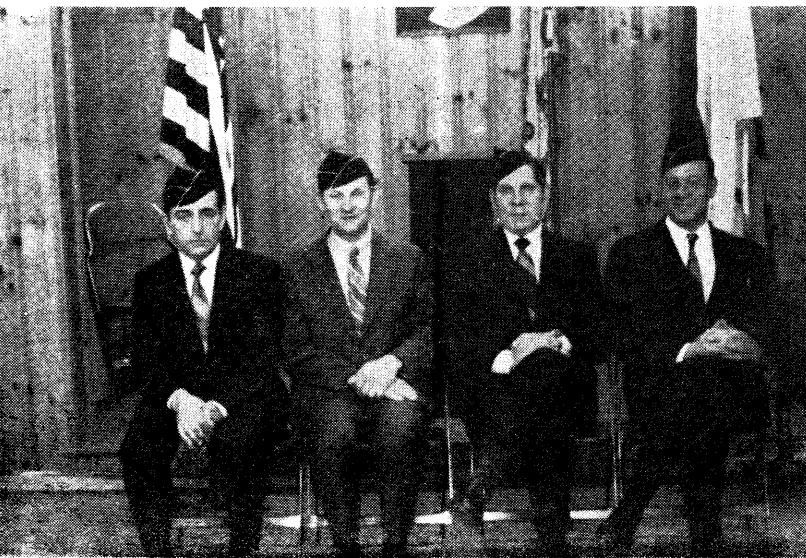
У гэтых словах адлюстраўваўся пашыраны тады на Беларусі пагляд, што мірныя перамовы ў Рызе адбываўся за плячымі нашага народа, што інтарэсы Беларусі на былі ў геных перамовах уліччаны.

Пра акаличнасці падпісання Рыскіх мірных перамовах Украіна ў Беларусь, на тэрыторыі якіх спыніўся буй рэсейска-польскі фронт, ды пачалося дыпляматычнае шуканье выхаду. І калі „Гісторыя БССР” праўды пра Рыскую ўмову на кажа, дык затое шмат цікавых фактаў можна знайсці ў вадмыловых досьледах гэтага пытаньня — як, скажам, працы Юр'я Броўкі „Міжнародная правасуб'ектность БССР” (Менск, выд. „Навука і тэхніка”, 1967 г.) або манаграфія Прокара Альшанскага „Рыжскій мир” (выд. АН СССР, Інстытут славяноведы ў балканісткі, 1969 г.).

Перамовы, што закончыліся ў Рызе падпісаннем 18 сакавіка 1921 году мірныя ўмовы паміх савецкім і польскім бакамі, пачаліся ў Менску 17 жніўня 1920 года. Савецкая Беларусь у гэтых перамовах свае асобнае дэлегацыі на мела, не зважаючы на тое, што два з палавінаю тыдня да пачатку перамовы, 31 ліпеня 1920 году, была абвешчаная падтэрніцтвом „незалежнасць” БССР. Савецкі бок у перамовах з Польшчай буй прадстаўлены расейска-украінскай дэлегацыяй. „Беларуская ССР”, піша Альшанскі ў манаграфіі „Рыжскій мир”, (б. 99), — свае падзіночты на вядзеніе мірных перамову перадала РСФСР. Чаму гэтак было зроблена, аўтар не патурбаваўся выясняць. Крыху далей у гэтых сонсе пайшоў буй Юры Пятровіч Броўка ў сваёй книзе „Міжнародная правасуб'ектность БССР”. Броўка кажа, што 10 верасня 1920 году (гэта значыць больш за тры тыдні па тым як перамовы былі пачаўшыся) Военна-рэвалюцыйны камітэт у Менску, выступаючы ў якасці найвышэйшага органу ўлады Беларускага ССР „пастаўлены выдаць РСФСР самы шырокі мандат на вядзеніе мірных перамову з Польшчай у пытаньні, галоўна, вызначэння межы Беларусі” (б. 27). Прычынаў на гэта, паводле Броўкі, было дзіве. Першай прычынай было, быццам-бы тое, што Беларуская ССР, як піша Броўка (б. 28), „знаходзілася ў стады канстытуцыйнага афармлення, і ейныя органы дзяржаўнае ўлады ўжчэ толькі ствараліся”. А другая прычына — „што польскі буржуазны ўрад тады (гэта значыць, у верасні 1920 году — Я. З.) яшчэ адмаўляўся ад афішнага прызнання Беларускага ССР”.

Што да першых прычын — канстытуцыйнай ѹ адміністрацыйнай несфармаванасці БССР — дык Броўка фактычна сам адкідае панажнасць гэтага прычыны, калі ў іншым месцы свае кнігі саветчыць, што ўрад Савецкага Беларусі меў жаданне браць ўздел у перамовах, што 14 верасня 1920 году Чычэрны, нарком замежных спраў РСФСР, адмісоловай тэлеграмай у Менск прасіў прысьпець пыбыць ў Рыгу „прадстаўнікоў Беларускага Савета Рэйкому” (б. 30). Урад Савецкага Беларусі пыхтаваўся дзягэтага. Была пыннятая навет паслаўка, што дэлегатам ад распіблікі перамовы ў Рыгу падзіззе Альесь Чапвякоў. ..У нас — кажа Юры Броўка. — ніяма дзялзеных, пі адбылося падпісцца Чапвякоў ў Рыгу ў верасні 1920 году” (б. 31). Тымчасам застаўша незапяточным факт, што БССР да беспасярэднікам Мірнае ўмовы з Польшчай ўзделу ў Рыскіх перамовах дапушчаная была, не зважаючы на тое,

У ВЭТЭРАНАЎ НЮ ДЖЭРЗІ

Камандваныне Аддзелу Задзіночаныя Беларуска-Амерыканскіх Ветэранаў у Нью Джэрзі: Зылева направа: Уладзімер Машонка — Заступнік Каманьдзера, Мікалай Войтэнка — скарбнік, Святларычук — Каманьдзэр Аддзелу, Пётра Кажура — Сакратар. Непрысутны Пётра Швед.

Фото: Алега Дубягі.

Кагадзе адбыўся агульны сход Задзіночаныя Беларуска-Амерыканскіх Ветэранаў, Аддзелу ў Нью Джэрзі. Сход адчыніў каманьдзера Аддзелу Святларычук, прывітаўшы прысутных і запрапанаваўшы ўшанаваць хвіліну ціліні памяць тых, што нядайна адбыліся на вечны супачынік: Галоўнага Каманьдзера Задзіночаныя Беларускіх Ветэранаў на чужыне генерала Францышка Кушала, Прэзыдента Рады БНР Міколу Абрамчы-

ка, Уладыку Васіля, а таксама ўсіх Беларусаў, палеглых у змаганыні за Бацькаўшчыну.

Пасля гэтага буй выбраны Прэзыдэнт сходу: за старшину кпт. Ф. Родзька, за сакратара — сп. В. Стома.

Із спраўдзачы каманьдзера Аддзелу Святларычuka выявілася, што камандваныне Аддзелу працавала так, як было ў ягоных сілах і як дазвалялі магчымасці. Гэтак былі ўрачыста адзначаны 25-ы ўгодкі

ЗЪ БЕЛАРУСКАГА ЖЫЩЦЯ ДЭТРОЙТУ

НАБЫЦЦЁ ЦАРКОУНАГА БУДЫНКУ

Параахвія Св. Духа БАПЦарквы ў Дэтройце энэргічна прыступіла да зэралізовання галоўнае мэты — набыцця собскага будынку на царкву.

Гэты плян быў кіручай ідэяй на агульным сходзе Беларусаў 7 красавіка 1967 г., які пастанавіў стварыць парахвію БАПЦ у Дэтройце, належна ацаніўшы вялікае маральнае і нацыянальнае значанне БАПЦаркви на чужыне.

За гэтага трох з палавінаю гады існавання парахвії Царкоўнай Радзе і парахвінам давялося зрабіць шмат падрыхтоўчай работы ў вельмі няспрыяльных абставінах, каб утрымліваць парахвію. Не абыцілось без расчараванняў і многіх няўдач на дарозе да зздзеўснення пляну, аднак, дзякуючы глыбокай веры ѹ самаахвярнасці пераважаючай часткі сбабру парахвії, пэсімістичнай настроі разъвяліся, як халодная імгла.

Месец сінездань 1970 г. быў часам інтенсіўных пераговораў Парахвільнай Рады з пралетаўнікамі Місіянэрскай парахвії ў горадзе Іст Дэтройт; Рада, пасля інспекткі Місіянэрскай царквы, прышла да пераканаўнія для нас усіх Беларусаў ў прыгасці, да якіх Парахвільная Рада апэлюе на гэтым месцы прыйсці з матарыяльнай дапамогай. Справа гэтая не зляўлецца толькі рэлігійнай для штата Мічыган. БАПЦ выконвае вялікую рэлігійную і нацыянальную місію для ўсёй беларускай эміграцыі. Даўля ўсіх, што будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Holy Spirit Byelorussian Autocephalic Orthodox Church, 4055 Normandy Road, Royal Oak, Michigan 48072.

Трэба тут падчыркнуць, што ахвяры, зложаныя на царкву, абніжаюць прыбытокі падатак ахвярадаўцаў.

Скарбнік Парахвільнай Рады неадкладна вышле афіцыйныя квіты

зяброду парахвії ахвяравалі большыя сумы грошай, каб заплатіць пачатковую рату.

Тут падчыркнуць трэба факт, што некаторыя ахвярадаўцы зложылі ахвяры, незважаючы на тое, што даўжайшы час быў беспраўдным з прычыны цяжкага эканамічнага крэзісу, які ў сучасны момант перажывае штат Мічыган. Хай-же гэтая ахвярнасць будзе прыкладам для нас усіх Беларусаў ў прыгасці, да якіх Парахвільная Рада апэлюе на гэтым месцы прыйсці з матарыяльнай дапамогай. Справа гэтая не зляўлецца толькі рэлігійнай для штата Мічыган. БАПЦ выконвае вялікую рэлігійную і нацыянальную місію для ўсёй беларускай эміграцыі. Даўля ўсіх, што будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Пасля падчыркнуць, што ахвяры, зложаныя на царкву, абніжаюць прыбытокі падатак ахвярадаўцаў.

Скарбнік Парахвільнай Рады неадкладна вышле афіцыйныя квіты

УРАЧЫСТАЯ АРХІРЭЙСКАЯ БАГАСЛУЖБА

8 лютага сёлета адбылася першая урачыстая архірэйская Божая Служба ў нова купленай царкве Святога Духа ў Дэтройце з удзелам Уладыкі Мікалая з Таронта і а. Віктара з Нью Брансвіку.

Усе звернікі сабраліся ў вялікай колыскасці ў царкве, каб урачыста сустрэць Уладыку ў падзяліцца з вялікай радасцю на сувязі з пэшчай Багаслужбай у собскім царкоўным будынку. Пасля паславічнай царкве была адслуженая літургія, падчас якой вельмі прыготавіліся да ўрачыстай архірэйскай паславічнай літургіі.

Даўля ўсіх, што будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Урачыстая архірэйская Багаслужба адбываецца ў сінездань 1970 г. у царкве Святога Духа ў Дэтройце з удзелам Уладыкі Мікалая з Таронта і а. Віктара з Нью Брансвіку.

Разыўтаючыся з гасцінічнымі гаспадарамі сп-вам Артонамі, кожны быў глыбака ўсвітаўлены думкаю, што наапошнюю нашага Параахвія ўзяліцца з прыватных памешканій, якія падыходзіць да нас на гэтае съвята і якіх мы будзем з раздасцю ў сірэны вітас.

Все мы ў Дэтройце глыбака памятаем на магільнику Жыровіцкага Божае Маці ў Іст Брансвікі ды зарынавацца ў Нью Брансвіку з літаратурай усіх Беларуска-Амерыканскіх Ветэранаў. Абодвы гэтага мерарыёмства ўжо зацверджаны Галоўным Каманьдзерам Беларуска-Амерыканскіх Ветэранаў палк. Язэпам Сакрычам.

С. Піала

ўсім тым, што перашлюць свае гравоўшчыны.

Усе мы ў Дэтройце глыбака памятаем на магільнику Жыровіцкага Божае Маці ў Іст Брансвікі ды зарынавацца ў Нью Брансвіку з літаратурай усіх Беларуска-Амерыканскіх Ветэранаў. Абодвы гэтага мерарыёмства ўжо зацверджаны Галоўным Каманьдзерам Беларуска-Амерыканскіх Ветэранаў палк. Язэпам Сакрычам.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзем съветкамі урачыстага адкрыцця паславічнай новай беларускай царквы. Гэта будзе вялікі дзень, які дазваляе ўсе ўсіх, што прыбудуць да нас на гэтае съвята і якіх мы будзем з раздасцю ў сірэны вітас.

Вылікай радасці для ўсіх параахвія ў сымпатыкаў была Божая Служба, якую адправіў Уладыка Мікалай з Таронта 24 студзеня сёлета ў прыватным памешканні спадчынства Веры ѹ Міколы Артона. Кажны прысутны маліўся з глыбака падзялкою падзялкою ўсіх, што Усемагутны Бог дазволіў зэралізація лягушчыні і набыцця прыгожых будынкаў для сафітавання.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзяць з падзялкою падзялкою ўсіх, што прысутныя на гэтым съвятыне, якія будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзяць з падзялкою падзялкою ўсіх, што прысутныя на гэтым съвятыне, якія будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзяць з падзялкою падзялкою ўсіх, што прысутныя на гэтым съвятыне, якія будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзяць з падзялкою падзялкою ўсіх, што прысутныя на гэтым съвятыне, якія будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзяць з падзялкою падзялкою ўсіх, што прысутныя на гэтым съвятыне, якія будзяць з гэтым сябрам, падыходзіць.

Пасля падчыркнуць, што неўзабаве будзяць з падзялкою падзялкою ўсіх, што прысутныя на гэтым съвятыне, якія будзяць з

КАМПАЗЫТАР ЭЛЬЗА ЗУБКОВІЧ

(Да 50-годзьдзе музычнае творчасці)

Нідаўна споўнілася 50-годзьдзе музыкальнае, пэдагагічнае й творчае дзеянасьць шырака ведамае ў беларускім грамадстве на Бацькаўшчыне і ў эміграцыі сп-ні Эльзы Зубковіч. Кампазытар Эльза Зубковіч і яйная дачка сп-ні Ліза Маркоўская, мацца-сапрана, на працягу апошняга дзесяцігодзьдзя нязменна ўпрыгожвалі беларускія сцены ўрачыстасці ў Нью-Ёрку сваім высакамастацкім выкананнем фартапіянініх і вакальных твораў — як беларускіх народных молёдзяй, гэтак і твораў кампазыцый Эльзы Зубковіч.

Адзначаючы вялізарны ўклад кампазытара й педагога Эльзы Зубковіч у беларускую музычную культуру, рэдакцыя „Беларуса” зьвярнулася да яе з просьбай адказаць на пытаныні, што на толькі будучы цікавыя нашым чытальнікам, што асабіста ведамае сп-нію Зубковіч, але сваім значаньнем належана да гісторыі беларускай музыкі й культуры. Кампазытар ласкова згадвілася адказаць на нашыя пытаныні, і мы з вялікай удзялнасцю друкуем іх.

Якія былі ў Вас сувязі з музыкай, музычнай асветай і беларускай нацыяй, як пачаткам свае кампазытарскае творчасці?

У дзяцінстве, жывучы ў Менску, я чула беларускія молёдзяй, цікавілася імі, прала іх па слуху на піяніні, на іхнай аснове рабіла ім-правізацыі, але самых молёдзяй не запісвала.

У музычнай школе мяне вучылі толькі грача на фартапіяніне і знёмілі з элементарнай тэорыі музыкі. Запісваць-жа свае музычныя ідэі мне было ня лёгка, але тым ня менш я гта габіла ё склада альбом сваіх фартапіянінных п'есаў для дзяцей. У некаторых з іх атлюстраваліся інстанцыі беларускага народнае музыкі. Я лятуцела аб тым, каб стацца кампазытарам, але ў Менску я было добрага пэдагога, тэорыі кампазиціі й таму я адляжыла свае кампазытарскія намеры да паступлення ў кампазыторы. Але паступіць у кампазыторы перашкодзіла І-ая Сусветная вайна. На маё чытальце, у Менску адбываў вайсковую службу прафесар Варшаўскае кампазиторы Георг Жураўлёў, і ён прыватна прайшоў зы мойн у 1914-1918 гадох поўную праграму вышэйшых курсаў кампазиторы на фартапіяніне. Толькі на пачатку 1920 году, у часе польскай акупацыі, мне ўдалося дастаць дазвол выехаць у Берлін, каб зылківідаваць усе мае недахонені ў музычна-тэатральных дысцыплінах ды прафесій курс з тэорыі кампазиціі ў выдатнага кампазытара, прафесара Берлінскага кампазитора.

ры Пётра Юона. 13-га траўня 1922 г. я вытырмала экзамен на піяніністку-педагога пры кампазиторы ў Штутгарце ды ў канцы 1922 г. вярнулася ў Менск як настаўніца музыкі.

Спачатку я давала лекцыі музыкі на фартапіяніне ў Беларускай Музычнай Школе, пасля — у Музычным Тэхнікуме ў 1932 годзе, пасля адчыненія ў Менску кампазиторы, у Беларускай Дзяржаўнай Кампазиторы.

У кампазиторы я працавала ў якасці піяністкі-акампаніятара студентаў-спевакоў ды выкладала ў вакальных клясах, і там глыбока пазнала творы беларускіх кампазитараў, якія часта выконвалі ў часе заняткі, а таксама на кампазітрах. Прадаючы ў дзіцяхо галінах, як пэдагог і піяністкі-акампаніятар, у мяне амаль зусім не заставалася часу на кампазиціі. Усё-ж на пачатку 30-ых гадоў я напісала колькі кампансаў на слова беларускіх пісні.

Песы для фартапіянія: „Маленькая фантазія” (на дзіве народныя молёдзяй); пісня «Ваша пісня» на беларускую пісні „Охці мне, ох”, „У месяцы верасені”, „Чаму-ж мне ня піець”); фантазія на беларускую танцавальную молёдзію „Бульба”; кампазіція „Ой, рана-рана” (для фартапіянія на чытываніе руки). Блізу ўсёх яны былі выконаныя на вчынёсцікі і акадэмічных кампазітрах.

Апрача гэтага, я маю таксама апрацаваны падручнік для піяністкі-пачаткіўцаў „Першыя радасці” (з шырокім выкарыстаннем народных молёдзяй).

Якія сувязі ў Вас з іншымі беларускімі кампазитарамі?

Калі я жыла на Бацькаўшчыне я працавала ў Беларускім Музычным Тэхнікуме ў Менску ў якасці піяністкі-акампаніятара ў вакальных клясах і ў клясе опэры, я была асабіста знаёма з кампазитарамі Аладавам, Равенскім і Цікоцкім. Асабліва цікавілася я кампазіціямі Аладава, навет выконвалі на кампазітрах із скрыпачом ягоную скрыпичную санату. Часта была акампанітарам ягоных кампазицій.

Я была нагэтулькі абцяжаная музычнай працай у кампазиторы, чытаньнем лекцыяў пра кампазітарату і рыхтаваньнем доктарскага дысэртатыўнага пра творчасць Брамса, што закінула кампазицію на дудгі гады.

Толькі прыехаўши ў Амерыку, пасля неспакойных вялікіх і паваенных гадоў у Нямеччыне я ўз-

ноў, пачаўшы ад 1955 году, вярнулася да кампазитарскіх працаў.

Ці маглі-б Вы пералічыць галоўнае, што было створана Вамі ў галіне беларускай музыкі?

Вось пералік маіх кампазицій напісаных на беларускіх томы ў ЗША:

Для выканання солё пад акампанемент фартапіянія: апрацоўка народных — „Ці я ў полі” і „Сватак” (для сярэдняга голасу), „Замуж пайсыці, траба знаць” (для кампазиторы сапрана); дуэты: „Ляціць сарока” і „Кумі маі, кумачка”. Гэтыя пісні песьні ўзяты апрацаваны для беларускага кампазитора на Сусветнай Выстаўцы ў Нью-Ёрку ў 1965 годзе. Усе мае вакальныя кампазиціі на кампазітрах выконвалі дачка Ліза Маркоўская.

Кампазиціі на слова беларускіх пісні:

Якуба Коласа: „Дарога”, „О, край родны”; Натальі Арсеньевава: „Калыханка”, „Ручайніка”, „Мроя”, „Знае сэрца”, „Вясновы вечар”; два дуэты: „Песьня — чаржыцца”, „Родны край”; Алесі Гаруна: „Ветру”, „Ваўкалакі”, „Вясна ў няволі”, „Восень”; Міхаіла Калініна: „Прыгажоўцы”, „Беларусі”, „Ой, ты край мой залаты” (дует).

Песы для фартапіянія: „Маленькая фантазія” (на дзіве народныя молёдзяй); пісня «Ваша пісня» на беларускую пісні „Охці мне, ох”, „У месяцы верасені”, „Чаму-ж мне ня піець”); фантазія на беларускую танцавальную молёдзію „Бульба”; кампазіція „Ой, рана-рана” (для фартапіянія на чытываніе руки). Блізу ўсёх яны былі выконаныя на вчынёсцікі і акадэмічных кампазітрах.

Апрача гэтага, я маю таксама апрацаваны падручнік для піяністкі-пачаткіўцаў „Першыя радасці” (з шырокім выкарыстаннем народных молёдзяй).

Якія сувязі ў Вас з іншымі беларускімі кампазитарамі?

Калі я жыла на Бацькаўшчыне я працавала ў Беларускім Музычным Тэхнікуме ў Менску ў якасці піяністкі-акампаніятара ў вакальных клясах і ў клясе опэры, я была асабіста знаёма з кампазитарамі Аладавам, Равенскім і Цікоцкім. Асабліва цікавілася я кампазіціямі Аладава, навет выконвалі на кампазітрах із скрыпачом ягоную скрыпичную санату. Часта была акомпанітаром ягоных кампазицій.

Я была нагэтулькі абцяжаная музычнай працай у кампазиторы, чытаньнем лекцыяў пра кампазітарату і рыхтаваньнем доктарскага дысэртатыўнага пра творчасць Брамса, што закінула кампазицію на дудгі гады.

Толькі прыехаўши ў Амерыку, пасля неспакойных вялікіх і паваенных гадоў у Нямеччыне я ўз-

ноў, пачаўшы ад 1955 году, вярнулася да кампазитарскіх працаў.

Няма таксама нідзе прыпаміну пра палац у Бешанковічах, у якім быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснаваў у Копысі дзесяткі дом, дзе Пётр І-ы працаваў палацамі, дзе Пётр І-ы пражыў падобную падобную, выпалішы, між іншым, съвечкай на дзівернім вушаку сваё ўмё. За год перад тым зынікнуў ягоны дом ў Горках разам з кнігай „Апостал”, на якой быў надпіс цара, бо па ёй ён чытаў ту гэтым ягонаі рэкамэндацыі, мой зборнік п'есак для дзяцей, напісаны на аснове беларускіх народных молёдзяй, быў прыняты да друку.

Затое не пашанавала ў галіне памінання памінання Пятра І-га на піяніністкіх пісні, пра якія быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснаваў у Копысі дзесяткі дом, дзе Пётр І-ы працаваў палацамі, дзе Пётр І-ы пражыў падобную, выпалішы, між іншым, съвечкай на дзівернім вушаку сваё ўмё. За год перад тым зынікнуў ягоны дом ў Горках разам з кнігай „Апостал”, на якой быў надпіс цара, бо па ёй ён чытаў ту гэтым ягонаі рэкамэндацыі, мой зборнік п'есак для дзяцей, напісаны на аснове беларускіх народных молёдзяй, быў прыняты да друку.

Пагібелі дамоў Пятра І-га ў Полацку, падобную, якія быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснаваў у Копысі дзесяткі дом, дзе Пётр І-ы працаваў палацамі, дзе Пётр І-ы пражыў падобную, выпалішы, між іншым, съвечкай на дзівернім вушаку сваё ўмё. За год перад тым зынікнуў ягоны дом ў Горках разам з кнігай „Апостал”, на якой быў надпіс цара, бо па ёй ён чытаў ту гэтым ягонаі рэкамэндацыі, мой зборнік п'есак для дзяцей, напісаны на аснове беларускіх народных молёдзяй, быў прыняты да друку.

Пагібелі дамоў Пятра І-га ў Полацку, падобную, якія быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснаваў у Копысі дзесяткі дом, дзе Пётр І-ы працаваў палацамі, дзе Пётр І-ы пражыў падобную, выпалішы, між іншым, съвечкай на дзівернім вушаку сваё ўмё. За год перад тым зынікнуў ягоны дом ў Горках разам з кнігай „Апостал”, на якой быў надпіс цара, бо па ёй ён чытаў ту гэтым ягонаі рэкамэндацыі, мой зборнік п'есак для дзяцей, напісаны на аснове беларускіх народных молёдзяй, быў прыняты да друку.

Пагібелі дамоў Пятра І-га ў Полацку, падобную, якія быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснаваў у Копысі дзесяткі дом, дзе Пётр І-ы працаваў палацамі, дзе Пётр І-ы пражыў падобную, выпалішы, між іншым, съвечкай на дзівернім вушаку сваё ўмё. За год перад тым зынікнуў ягоны дом ў Горках разам з кнігай „Апостал”, на якой быў надпіс цара, бо па ёй ён чытаў ту гэтым ягонаі рэкамэндацыі, мой зборнік п'есак для дзяцей, напісаны на аснове беларускіх народных молёдзяй, быў прыняты да друку.

Пагібелі дамоў Пятра І-га ў Полацку, падобную, якія быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснаваў у Копысі дзесяткі дом, дзе Пётр І-ы працаваў палацамі, дзе Пётр І-ы пражыў падобную, выпалішы, між іншым, съвечкай на дзівернім вушаку сваё ўмё. За год перад тым зынікнуў ягоны дом ў Горках разам з кнігай „Апостал”, на якой быў надпіс цара, бо па ёй ён чытаў ту гэтым ягонаі рэкамэндацыі, мой зборнік п'есак для дзяцей, напісаны на аснове беларускіх народных молёдзяй, быў прыняты да друку.

Пагібелі дамоў Пятра І-га ў Полацку, падобную, якія быў пісаны часы спыняліся Пётр І-ы, Напалеон і Аляксандар І-ы. Між тым менавіта сюды прыбыў з вернападданніцкім брудным даносам ад Качубея на готмана Мазепу той зухаваты казак, якому Пушкін прысвяціў працуўль патрытычныя радкі ў сваёй пісні „Палтава”. Да 1936 году праіснав

БЕЛАРУС, № 167 — 1971

ВЫДАВЕЦКІ ФОНД „БЕЛАРУСА” 1971

У папярэднім (166-ым) нумары „Беларуса” мы звяртаемся да ўсіх Беларусаў і беларускіх арганізацыяў — Аддзелу Беларуска-Амерыканскага Задзіночання, Згуртавання Беларусу ў штате Іліной, Беларускага Жаноцкага Згуртавання, Арганізацыі Беларуска-Амерыканскага Моладзі, Згуртавання Беларусаў Канады, Згуртавання Беларусаў у Вялікай Брытаніі, Беларускіх Клюбах у Манчстары і Братфардзе (Ангельшчына), Беларускіх Камітэтаў і іншых арганізацыяў у Аўстраліі, і інш. — актыўна спрычыніца да таго, каб запрапанаваныя пляны прыбылку быў выкананы. У гэтым, і толькі ў гэтым заруку гарантывае, што падзяянія грашовых паступленняў на Выдавецкі Фонд „Беларуса” на бягучы 1971 год. Гэтыя пляны падзяяніяў паступленняў ад Суродзічаў з паасобных штатаў ЗША і іншых краёў наступны:

№ Адкуль паступленне Сума ў \$

1. Нью Ёрк — горад і штат	1,000.00
2. Нью Джэрзі	900.00
3. Іліной (Чыкага)	900.00
4. Дгаё (Кліўленд)	800.00
5. Мічиган (Дэтройт)	300.00
6. Каліфорнія	100.00
7. Іншыя штаты ЗША	400.00
8. Канада	900.00
9. Аўстралія	450.00
10. Ангельшчына	350.00
11. Францыя	30.00
12. Швейцарія	50.00
13. Вялікія	25.00
14. За абвесткі й сямейную хроніку	100.00
15. Зварот коштага за кішы	150.00

Усіго разам: \$ 6,455.00

Мы звяртаемся да ўсіх Беларусаў і беларускіх арганізацыяў — Аддзелу Беларуска-Амерыканскага Задзіночання, Згуртавання Беларусу ў штате Іліной, Беларускага Жаноцкага Згуртавання, Арганізацыі Беларуска-Амерыканскага Моладзі, Згуртавання Беларусаў Канады, Згуртавання Беларусаў у Вялікай Брытаніі, Беларускіх Клюбах у Манчстары і Братфардзе (Ангельшчына), Беларускіх Камітэтаў і іншых арганізацыяў у Аўстраліі, і інш. — актыўна спрычыніца да таго, каб запрапанаваныя пляны прыбылку быў выкананы. У гэтым, і толькі ў гэтым заруку гарантывае, што падзяянія грашовых паступленняў на Выдавецкі Фонд „Беларуса” на бягучы 1971 год. Гэтыя пляны падзяяніяў паступленняў ад Суродзічаў з паасобных штатаў ЗША і іншых краёў наступны:

Увага: Час-часом мы атрымліваём лісты чытачоў з парадай, дзеялі ашчаднасці коштага, выдаваючы „Беларус” на звязчайшай газетнай паперы. У сувязі з гэтым выясняем, што папера, на якой друкуецца „Беларус”, у нашых споўдзічных друкарскіх астравінах абходзіцца толькі не дарожай, а нават трохі таней, чымся звязчайшай газетнай папера.

Мы апэлюем да нацыянальнага пачуцця нашых Суродзічаў падтрымаць фінансава й сёлета, як і папярэднімі гадамі, газету „Беларус”, бесспречная патрэба якой відавочная.

Таксама просім прыыдаць для газеты новых падпішчыкаў ды прысылаць адresses тых Беларусаў, што яе япчэ на выпісваюць, каб мы маглі ім выслыць пробныя нумары.

Рэдакцыйная Калегія „Беларуса”

* 22 лістапада летась Царкоўная Рада парахвіі БАПЦ Жыровіцкага Божае Маці на Дзень Уздзячнасці ладзіла супольны абед. Падчас абеду выступалі з промовамі Архіепіскап Андрэй і старшина Царкоўнае Рады Я. Бруцкі. На гэтае звязкаванье сабралася паважная колькасць прыхаджанаў, але былі ў таякі, што байкавалі гэту, як і некаторыя ранешыя імпрэзы Царкоўнае Рады.

* 6 сінёжня летась у Беларускім Грамадзкім Цэнтры „Полацак” была зладжаная сутрачна Новага Году. Пасляя багатай бяседы прысталох, застаўленых рознай трады-

цыйнай ежай і напіткамі, адбываўся танцы пад музыку з кружэлак.

* 10 студзеня сёлега Царкоўная Рада ладзіла ялінку для дзяцей. Дзеці атрымалі з рук Дзеда Мароза (Я. Бруцкі) падарункі. Мастацкая частка ялінкі складалася з выступлення хору, хоць і ў няпоўным складзе, пад кіраўніцтвам сп. К. Кіслага з калядкамі. Вучні беларускіх събогтвя школы выступалі з дэкламаціямі. Нажаль, беларуска вымаўленне школьніх дзяцей было даволі заганяне. Пажадана, каб Бацькоўскі Камітэт на чале із ягоным старшынём Я. Ракоўчыкам больш рупіўся дзейнасцю школы, якая і ў некаторых іншых выпадках патрабуе значна большага вугоры.

* 17 студзеня Царкоўная Рада ладзіла прыняцьцё для Царкоўнага Хору ѹ адначасна ўстанавіла Прададыкану а. Калістру Савіцкага з нагоды 22-ух гадоў ягонай дзейнасці ў БАПЦ. Гэтага-ж дня Царкоўная Рада адзначала Новы Год паводле старога стылю.

Я. Бруцкі

ў свае дваццаць восем год, у валошні дні вайны, загінуў на фронце за гэтыя зялёны горад і за ўсю гэту зялёна зямлю.

Як ён вырас за гэтыя гады, што прабеглі з дня гібелі паства. Я-ж памятую адну-адзінку „фабрыку” на ўвесь горад. Раніцай да яе драўлянага „корпусу” прывозілі на ламавіку „сыравіну”, а вечарам, на тымі ж адным ламавіку, адвозілі „гатовы прадукт”. І дзівак возвынкі засторківай сабе ў вачніцу, як манокль, пучок пакулька, каб нехта сказаў.

— Гэта-ж толькі беларуская музычніца морда можа вытрымачы. Выйді сабе вока і пакульлем засторкнуй.

Сырткаль съяды страшненых руін. І вось у шкелцах бінаклю сады і хаты, новыя вуліцы і гнutyя, як лук, масты. А там Дом культуры, старамодную памезнасць якога крыху скрашва вельмі добрыя народны тэатр.

А там, пад магутнымі старажытнымі соснамі могілкі з капліцамі, адну з якіх узвёў мой дзед. Янадаўна ў любёнае сасна-маті, „генэральша”, якой было пад трыста год і ў разыўліні якой можна было сесці дзесяцём, упала галавою ў пясок, з адхону.

І, крыху за ёю, катлавіна з заблікам. Адтуль у гады вайны мас землякі, мае сваяк кожную ноч чулі гукі стрэлай. Хай будзе праклятае да веку ўсё такое!

А вось, бліжэй, устае пад кронамі ліпаў і таполяў стары дзедаў

дом. Сонечна зелянене ля яго лістоў вінаградніку. Іх тысячы на гэтай багаславенай зямлі, на жаль, пакуль што, толькі „свеа”. А траўбы было-б зрабіць вялікія гаспадаркі на ўсіх прагрэтых, ласкавых пайдзённых схілах гэтых „гор”. Са сваіх, выпрабаваных за сотню з добрым гакам год, беларускіх гатункаў.

А лошыцкая вішня, што сбее ў канцы мая! А ур'ятоўкі, бёры, сапнянкі, „валовыя мордачкі”. Усё засыпце тут, толькі руки прыкладзі.

Вось бліжэй чалавек у чауне выцягвае на паліва дубовую палю.

Гэта з маста, які калісь навёў Напалеон. Палі гэтыя зредку выцягваюцьось ужо столькі год. Гэта

срыху бліжэй за тое месца, дзе быў „паром на бурнай рацэ”, які я апісаў.

Усё змяшталася. Усе эпохі. Унітам мы, нытрачы, амбацалі нямецкі танк, які ськінуў ў ваду. Цяпіцца яго, мабыць, ужо зусім засмактала...

А калі перавесці вочы правей — багатыя вёскі, багатыя, нягледзячы на тое, што тут наш, „родненкі”, дніпроў пясочак. Багатыя, бо на толькі пяском, але і нязъмернымі працалюбствамі славіца тутайшы народ.

Узяць хадзя-б тая самия Кісцяні

у гусьцішчыні шатах векавых дрэў,

тыя Кісцяні, дзе фарсавала Дніпроў армія генерала Гарбатава. Даставалася ім у вайну. Часта ўчынчы бывалі партызаны, а ўдзеніх удзірлі

ся Немцы, і даводзілася хаваць за-

пасы, прыпсанені для ночы. Коль-

я наслухаўся такога ад Ульяны Шолахавай з Дняпроўскіх хутараў! Ды на трэба і слухаць. На дзесяткі кіламетраў па адхоне затрапелі съяды акопаў-акопаў-акопаў.

...І вось буслы трапеучыць сваімі съязгамі над стрэхамі хат, а мы ідзем за касцяніцкай арцельлю неваднічых і здымаем іх медныя ад поту сонца твары, жылаватыя руки, і тое, як ляжаць вяроўкі на напруженых плячах, а ногі цяжка папіраюць зямлю.

Шкляна блішынца плеўка вады

ў ячэях нерату. Кіпіц і гаворыць

рэзакаліяровая рыба: зялёныя палосы, чырвоныя плаўнікі, срэбра

лускі...

Там, далей багатыя чароды над

крыўымі старыкам, „ладковай”, дзе

стокі можна набраць шампінё

наў, або забіць на астраўцы вадзянную курачку і пайсцы за ёю уплад, бо мой спаніел, як усе яны, не бярэ дзічыны з сушы. Там, дзе можна

дапамагчы разгубленай жанчынне завярнуць чараду, якай пайшла „за дажджом”, назад у загон. Тысячы чорна-белых кароў.

Качкі ўзълятаюць з праток і іх, як шпакоў. Ралтоўна брохаюць ля

чайна вялізныя, з вясло, самы.

А па берагах курганы і стромы

да самых Кісцяніёў, да млыноў і

фэрм, да сучаснай, дарачы, чайной, дзе порці, нягледзячы, што смачна, ты не зясяі, гарадзкі чалавек.

Парк тут старажытны. А вакол і

шыпчэ паркі і зьдзічэлія сады на

месцы быльх хутараў. Іх зьнесла

нія рэвалюцыя. Усё гэта паадблі

і ў падземнай у 1864 годзе і аддалі,

дзе карнікам, а дзе і шэрам кня

зэм. І вось паўсюль котлішчы, шып

чыні, што вырадзілася з руж, і

пэрсідзкі без у дубовых гаёў. І ў

міне нараджаецца помыслівасць, і я

думаю, як гэта добра, што ўсё гэта

адабралі ад іх, ад тых, што рас

трэшталі і здраджвалі, як добра,

што і самі яны вымушаныя былі

пайсцы з наследжаных гнёзд.

Вось, відаць у бінокль, пльыве

дзед, бацька якога быў съветкам

гэтых падзеяў. Дзед такі, што пер

ліў ровам яго пад руки садзяць у

човен, а вecharam — пад руки-ж

падымаліць з яго, бо я ня згінаюц

ШТО ЧУВАЦЬ?

У Чыкага выйшла книга часапісу „Літва”. Часапіс галоўна прысьвеченія гістарычнай тэматыцы. На 280 бачных чацвертае кнігі „Літвы” зъмешчаныя артыкулы замежных аўтароў ды перадрукі зь беларускіх савецкіх выданняў, якія, прыкладам, „Песня пра зубра” Гусоўскага ў перакладзе Язэпа Семяжона, артыкулы Міколы Улашчыка „Літоўская і жамойцкая хроніка”, Алама Мальдзіса „Першыя календуры Беларусі”. З матар'ялам замежных даследнікаў у чацвертай кнізе „Літвы” зъмешчаны артыкул В. Пануцэвіча „Люблінскія вунія 1569 году”, М. Волаціча крэтычны агляд брашуры Л. Абэцадарскага „У сяціле неабезжных фактав”, а таксама рэцензіі на нядайна выкладзенія ў Савецкай Беларусі кнігі Чамярьскага пра лепапісы, Анічэнкі пра беларуска-украінскія дачыненіні, Ракава пра жыхарства Беларускага ССР.

У замежным друку ў канцы лютага ў пачатку сакавіка быў на- друкаваны паведамленыні пра на- веданне Савецкага Саюзу прад- стаўніком Ватыкану архіпіскапам Касаролі, што займае ў Ватыкане пасаду раёназначную міністру замежных справаў. Архіпіскап Касаролі — найвышэйшы з функцыянероў Каталіцкага Царквы, што да- сюль неведалі Савецкі Саюз. Афі- цыйная прычына ягонага падарожжа ў Москву — падпісанне ўмовы пра нерастаўтджананне яздзера зброі. Назіральнікі прыпушччаюць аднак, што архіпіскап Касаролі за- кранаў у часе свайго побыту ў Москве пытанье палажэння Ката- ліцкага Царквы ў ССР. Паводле паведамлення замежнага друку, у Савецкім Саюзе налічваеца тро- з палавіну міліёны каталікоў, большыня якіх жыве ў Літве, на Беларусі ў Украіне. Замежныя на- зіральнікі выказалі прыпушччыні, што паміж Ватыканам і Москвой можа быць дасягнутае паразуменіе, у выніку якога становішча Ката- ліцкага Царквы ў ССР палепши- ща і пабольшчана магчымасць рэ- лігійнае свабоды для католіцкіх вернікаў.

На сэмінары навуковае сэкцыі Асіячыцкі Спэцыяльных Бібліятэ- каў Амэрыкі, што адбыўся ў канцы лютага сёлета ў Нью Ёрку, у ды- скусіях над пытаннем тэхнічнае ін- фармаціі ў краінах савецкага блё- ку, была адзначана высокая на- вуковая якасць і аўтарытэтнасць тэхнічных часапісаў, што друкуюцца ў Савецкай Беларусі. Адначасна была падкрэслена поўная адсут- насць тэхнічных выданняў, тэх- нічных інфармацыйнае службы ў беларускай мове. Колкі дакладчыкаў на сэмінары адзначалі таксама што ў БССР ад 1930-х гадоў як было выдадзена аніводнага беларускага тэхнічнага слоўnika.

СХОД БЕЛАРУСКАИ КРЭДЫ- ТОВАЙ КАСЫ У ТАРОНЦЕ

Гадавы Справаудачны Сход Бела- рускай Крэдытовай Касы адбыўся 7 лютага, 1971 г., у ВР-ГЦ у Таронце. Фінансавы абарот у 1970 годзе быў \$72,429.60. Апрача фінан- савае карысці сваім сябром, Каса ў апошнім голзе дала на ўтрыманьне будынку Беларускага Рэлігійна- Грамадзкага Цэнтра \$150.00. Сход пастанавіў, што ў 1971 г. на беларускія нацыянальна-грамадзкія па- трэбы. Каса із сваіх заробкаў адсту- піць \$100.00.

У Дырэктары Касы ўваходзяць: старшыня — сп. Ул. Цялец, сакар — сп. Я. Рытка, Рудніцка, скар- бнік — сп. М. Ганько, і сабры — сп. Я. Баран і сп. Н. Стэльмашок. У Пазыкую Камісію — сп. Ст. Ліс, сп. Ю. Слаўко і сп. Я. Эрна Лабузава. У Рэзізійнай Камісіі — сп. А. Маркевіч, сп. Б. Кірка, сп. А. Раманчук; арганізацыйны рафэрэнт — сп. К. Акула.

ВАЖНА ДЛЯ БЕЛАРУСАУ КАНАДЫ

Канатыйскі Сэнатар украйскага паходжання Пауль Юзык, які ах- вонна выступае і ў вабароне беларускіх інтаросаў, на прадаўгі вясень- ніх і летніх месяцаў сёлета будзе мець у рамах тэлевізійнае праграму „Под атакай” свое выступленіе на тэму „Бікультуралізм. Шматкуль- туралізм і Трайцяя Сіла ў Канадзе” ў паасобных гарадох Канады паводле ніжэй пададзенага пляну:

SENATOR PAUL YUZYK —

SHOW № 413

CHCM-Hamilton — Mon., April 5
CFPL-London — Sun., April 12
CKCK-Regina — Sun. April 18
CHAN-Vancouver — Sun., April 25
CHCT-CHLT-Calgary, Lethbridge —
Mon., May 3
CHAT-Medicine Hat — Mon., May 10
CJOH-Ottawa — Sun., April 11
CKVR-Barrie — Tues., April 20
CFCH-North Bay — Sun., May 2

КУДЫ ВЯДЗЕШ?

У часапісе „Царкоўны Светач”, што выдаецца з „багаславенія”, прат. М. Лапіцкага ў Саут Рыверы, ужо ці раз друкаўся розныя пашкілі супраць БАПЦарквы. Але ў нумары 1/19 за 1970 год выдаўцы часапісу ўжо выразна выказалі сваі мэты ў думкі, куды ідуць і да чаго імкніца.

Як спосаб змаганьня выдаўцы часапісу прынялі чыста бальшавіцкую тактыку: „Ві, лай, ablívі памыямі свой свайго, каб чужы баяўся”. Але падыход да гэтага пытаньня гэтак замаскаваны, каб звычайному чы- тачу здавалася, што ёсё, пра што пішацца, праўда. Дзеля прыкладу вазыем артыкул прат. М. Лапіцкага „Амэрыканска-Маскоўская „Аўтакефалія”, дзе аўтар, паклікаючыся на пасланыя Константынопольскага Патрыярха Атанафораса, цытуе ягоныя слова: „згодна з гэтым Мы-б агаласілі гэтую царкву, якую вы хочаце агаласіць Аўтакефаль- най, як некананічную”, і далей ро- біць выношы, што расейскія паходжанія належылі да Мітрапаліта Ірынея, які падпрадкаўаўся Маскоўскага Патрыярхі, на прызнаныя Константынопольским Патрыярхам, а таму стаўся некананічнымі

А цяпер глянчы, што ўчыніў „кананічны” прат. М. Лапіцкі ў Кліўлендзе. 7 лістапада памёр у Кліўлендзе а. Якай Кузьміці. Паховыны адбыўся 8 і 9 лістапада. Абрад паховінаў выконваў прат. М. Лапіцкі з архімандритам Язэпам Строкам з Таронта ў чатырьмі расей- скімі сувязтвамі. Адпісаныя адбы- валася ў Расейскім Саб. Св. Феадосія, але падаючы пра гэта ў хроніцы

СЯРОД БЕЛАРУСАУ У СЫДНЭІ

У канцы 1970 навучальнага году (тут навучальны год канчаецца ме- сяц перад Калядамі) пасльпахова за- кончылі сяроднія школы дзеци Беларусаў імігрантаў у Сыднэі (Аустра- лія) і ўсе паступаюць на вышэй- шынавучальні ўстановы:

Нэлі Лужынская атрымала сты- пэндюлю на Універсітэт Новай Паў- дзённой Валії — на Аддзел настаў- никай сяродніх школаў;

Юрка Качан — стыпэндью на Сыднэйскі ўніверсітэт — на Аддзел электрычнай інжынернай;

Юрка Наруніч — стыпэндью на Сыднэйскі ўніверсітэт — на Аддзел электрычнай інжынернай;

М.

З ЖЫЦЬЦЯ БЕЛАРУСАУ КАЛІФОРНІ

УЗНАГАРОДА МЭРА ЛЁС АНДЖЭЛЕС

30 студзеня сёлета ў „Залатой за- лі” ведамага ў Лёс Анджеlesе Білт- мор гатэлю адбылася вялікая мі- нацыйнальна ўрачыстасць — першы гадавы харвацкі галя-балі, і абед, арганізаваны Камітэтам Хар- вацкага Культурнага Клубу з удзе- лем арганізацыі Амэрыканцы за сваю паняволеных народаў. Га- наровым гасцем быў мэр гораду Лёс Анджеles Самуэль Ёрты. Яму- ж урачыстасць быў уручаны Мадалі Пра- клямапі Прэзыдэнта Айзэнгаўера пра паняволенія народаў ў знак прызнання ў яго ролі мора як заслужанага смагара супраць каму- нізму ў актыўнага прыхільніка на- цыянальных групай Лёс Анджеles. Урачыстасць і ўжо ўжытая фільмавань- че адбывалася на фоне нацыяналь- ных сцягоў паасобных нацыяналь- ных групай, у тым ліку ў бел-чыр- вона-белага беларускага сцягу. Раз- ха гэтай падзеі моцна адблісаў ў прэсе ўрадаў. Гэта была першай спроба шырэйшай маніфэстациі міжнацыйнальна гадзінства ў салі- дарнасці сброду арганізацыі Амэ- рыканцы за сваю паняволеных народаў у Лёс Анджеlesе.

У сваёй даўгой прамове мэр Ёрты

падчыркнуў неабходнасць пашы- рэння сярод Амэрыканцаў, асаблі- ви студэнтаў „бунтаўшчыкоў”, зра- зуменія ў перакананія пра съя- ротную небясьпеку для Задзіноч- нах Штатаў і іншых краёў Воль- нога Свету ад агрэсіўнага насту- пінізму пад правадырствам Савецкага Саюзу.

Урачыстасць і ўжо ўжытая фільмавань- че адбывалася на фоне нацыяналь- ных сцягоў паасобных нацыяналь- ных групай, у тым ліку ў бел-чыр- вона-белага беларускага сцягу. Раз- ха гэтай падзеі моцна адблісаў ў прэсе ўрадаў. Гэта была першай спроба шырэйшай маніфэстациі міжнацыйнальна гадзінства ў салі- дарнасці сброду арганізацыі Амэ- рыканцы за сваю паняволеных народаў у Лёс Анджеlesе.

У сваёй даўгой прамове мэр Ёрты

прызнаў, што падзея ўжо ўжытая фільмавань- че адбывалася на фоне нацыяналь- ных сцягоў паасобных нацыяналь- ных групай, у тым ліку ў бел-чыр- вона-белага беларускага сцягу. Раз- ха гэтай падзеі моцна адблісаў ў прэсе ўрадаў. Гэта была першай спроба шырэйшай маніфэстациі міжнацыйнальна гадзінства ў салі- дарнасці сброду арганізацыі Амэ- рыканцы за сваю паняволеных народаў у Лёс Анджеlesе.

Н.

НА СХОДЗЕ УКРАИНСКАГА РЭСПУБЛІКАНСКАГА КЛЮБУ

24 лютага ў залі Украінскай Пра- васлойнай Царквы сьв. Валадзімера ў Лёс Анджеlesе адбылася зборка, наладжаная мясцовым Украін- скам-Амэрыканскім Рэспубліканскім Клубом.

З інфармацыйнымі дакладамі выступалі галоўныя заступнікі архіватораў, дамагаючыся ад кіраўцаў Рэспубліканскай партыі большага ганараванія нацыянальных па-

служыць Богу ў Беларускаму на- роду. Для як ворагі із Захаду, гэтак і з Усходу мераюцца адно- віковай меркай. Кіраўніцтва БАПЦарквы на мае нічога супольнага з кар'ерым, на якія не абмана, а прай- даю. Кіраўніцтва БАПЦарквы зу- сім адменна ад кіраўніцтва г. зв. „кананічнага”, як прат. М. Лапіцкі, які для асабістых меркаваній непрэчынкі разоў ужо пераходзіць „ад варага да грокаў да варага”.

Ці не належала-б у першую чар- гу ягоным паходжвінам прасачыць усю ягоную дзейнасць як у Нямеч- чыне, гэтак і тут у Амэрыцы, каб пераканца, ці ўзапраўднасці гэта ягоная дзейнасць не зьяўляеца разбівальніцкай усякага рэлі- гійна-нацыянальнага беларускага жыцця.

Ужо найвышыши час, каб ягония паходжвіяне зъвярнуліся да яго ў складзе: на руйніце здабыткай беларускага рэлігійнага грамадзкага жыцця, а руйніце запраўдным душпастырам на варце Божае, а не на баку подсту- пу, гневу і закалоту. Заміж па- фарызайскому ўзвялічваць сябе, па- стаўце Запаветы Хрыстовы І Святыя Праваслаўнай Веру на першым месцы — вышэй за людзкое сама- любства, гангрэлівасць і пыху, вы- шэй за зямную карысць, славу і уласную амбіцыю. Заміж злоснай крытыкі, пакажыце на прыкладзе, што Вы прадаўжыце шлях нашых мучанікаў, якія за Веру і Бацькаў- шыціну паміралі, і не займайцеся пашкіліямі і ўоджаньнем у блуд- праўднымі вернікаў.

Царкоўная Рада Парахві БАПЦ у Кліўлендзе

Янка Бруцкі — старшина

Уладзімер Дунец — сакратар

СЯМЕЙНАЯ ХРОНИКА

ХРЫСЦЫНЫ

У саботу 6 лютага сёлета адбыў- ся храст Ганны, дачкі Спадарства Уладзімера Й Людмілы Бакуновіча ў Дэтройце. Абрат хросту выканай- дзед нованараджанай а. Віктар у суслужэнні хору Дэтройцкай па- ракхі.

Хроснай была Івонка Шыманец- Сутвіла. Хросным — Янка Бруцкі.

Назаўграе, у нядзелю 7 лютага, пасыль Багаслужбы, быў наладжаны хрэсбіны ў беларускім грамадзкім асяродку нова набытай царкви ў Дэтройце. Вельмі смачную ежу прыгатавала сп-ня Барбара Сажкі з памагою іншых гас- падыняў. Адумысна пытгожы ѹ смарыны тоўстыя сцягілікі на падставах жы- цыці.

Маленкай Ганыне жадаем доўгія гады жыцця даўшыя чы- савацца, якія на падставе ўз- вядомай гадзініцы пад- падынічнай падставы.

Присутныя

НА ВЫПАВЕЦКІ ФОНД „БЕЛАРУСА”